

ДЕКЛИНАЦИЈА

Имам жељу да... (падежи)

Имам _____ (жеља) да путујем свуда по _____ (свет), да посетим многа _____ (удаљено место, мн.) о _____ (које, мн.) сам читао у _____ (књига, мн.) и да уживо видим све оно што сам до сада виђао само на _____ (фотографија, мн.) _____ (неки други човек, мн.).

Како је лепо лутати _____ (свет) и упознавати друге _____ и _____ (држава, град и човек, мн.) који тамо живе схватио сам летос на _____ (своје путовање) у _____ (Канада). Био сам у _____ и _____ (Ванкувер и Торонто), пловио сам _____ (Пацифик) и шетао поред (Нијагарини водопади). Видео сам _____ (прави Индијанац, мн.) и _____ (њихов необичан тотем, мн.). Било је то _____ (леп) и _____ (занимљив) _____ (искуство) и осећао сам се као никада до тада. Зато опет имам _____ (жеља) да опет путујем некуда. Желим да одем у _____ (Јапан) и _____ (Кина). У _____ (Јапан) бих посетио _____ и _____ (село и утврђење, мн.) _____ (некадашњи самурај, мн.), а у _____ (Кина) бих се прошетао _____ (чувени Кинески зид). Фотографисао бих све што _____ (ја) се свиђа, а на _____ (повратак) _____ (кућа) напунио бих _____ (албум) са _____ (фотографија, мн.) тих _____ и _____ (удаљено и прелепо место, мн.). Оне би биле _____ (моја успомена, мн.) и _____ (сведочансто) тога где сам био и шта сам видео.

Када отпутујеш у _____ (неки други део, мн.) _____ (свет) и упознаш _____ (неки други предео, мн.) и _____ (човек, мн.), тек онда схватиш колико је свет _____ (различит) и колико су те _____ (различитост, мн.) _____ и _____ (занимљив и леп, мн.). Надам се да ће се _____ (моја жеља) остварити и да ћу многа _____ (место, мн.) из _____ (мој сан) видети и на _____ (јава).

Моја река (деклинација)

Негде у _____ (даљина), из _____ (стена, мн.) у _____ (подножје) _____ (планина), тихо и неприметно извире _____ (моја река) и још тише, готово нечујно протиче кроз _____ (мој град), на _____ (пут) ка _____ (своје крајње одредиште). У _____ (њена плава вода) огледа се _____ (сунце), а _____ (њена обала) пуна _____ (зеленило) је место на _____ (које) влада _____ (тишина). Ту свако од може да нађе _____ (свој мир).

Чуо сам од _____ (старији, мн.), да је давно у _____ (прошлост) она била _____, _____ и _____ (брза, непредвидива и дивља) попут _____ (планина) на _____ (која) је настала, да се својом _____ и _____ (снага и одлучност) пробила кроз _____ (оштар камен, мн.) и изградила _____ (пут) којим ће у _____ (будућност) да тече.

На _____ (извор) њено _____ (корито) је _____, _____ (уско, плитко) и окружено _____ (стрма клизава стена, мн.). Између _____ (та стена, мн.) _____ (поток, мн.) _____ (вода), бистри као _____ (суза) и хладни као _____ (лед), теку _____ (велика брзина) стварајући мноштво _____ и _____ (мали водопад и брзак, мн.). Спуштајући се стрмо _____ (хладна бистра вода) удара у _____ (камен, мн.) које штрчи из _____ (удубљено корито) и око _____ (оно) се пенуша, попут _____ (шампањац), Тек у _____ и _____ (свој широк и дубок кањон) окруженом _____ (густа зелена шума) и _____ (висока гола стена, мн.) њена _____ (брзина) полако јењава, а _____ и _____ (брзак и водопад, мн.) потпуно нестају. На _____ (улазак) у _____ (град) хук _____ и _____ (водопад и брзак, мн.) заменила је _____ (тишина). На _____ (свој дуг пут) моја _____ (река) је променила _____ (своја ћуд). Од _____ и _____ (дивља и неукротива), постала је _____ и _____ (мирна и питома река), пријатељски расположена према _____ (сви). _____ (моја река) осваја _____ (срце) _____ (свако) ко је сретне и случајно упозна. Њена _____ и _____ (велика лепота и мир) који пружа су _____ и _____ (непролазан и незабораван, мн.) и зато _____ (она) воле и памте чак и они _____ (који) су је само једном случајно или намерно видели и на _____ (њој) део _____ (своје време) провели.

КОНЈУГАЦИЈА

Одломак из приче *Изненадни пљусак* – Миљана Мирковић (перфекат)

Ветар _____ (почети) све јаче _____ (дувати). Муње _____ (севати). Киша _____ (падати) све јаче и јаче. Бујна зелена трава _____ (утонути) у воду. Жбуње _____ (изгледати) као да _____ (ишчупати се) из корена и _____ (скочити) на нас. Дугачке гране дрвећа _____ (ломити) ветар. Убрзо _____ (бити) мокре до голе коже. Трчати више _____ (не вредети). Дрвеће нам _____ (не бити) никакав закон. Једна грана _____ (пасти) испред нас. Јако _____ (уплашити се). _____ (решити) (наћи) неки заклон док киша _____ (не престати). _____ (наћи) на најстарије дрво у шуми које _____ (имати) огромну крошњу. Киша _____ ту мање _____ (падати). Одатле _____ (посматрати) шуму која _____ (претворити се) у језеро. Уплашене птице _____ (прелетати) изнад наших глава и _____ (тражити) помоћ. То _____ све _____ (бити) један тужан и застрашујућ приказ. Полако _____ (постајати) светлије. Шуштање кише _____ (престати). _____ (кренути) према кући. Сунце _____ (осветљавати) пут пун бара. Свуда по путу _____ (лежати) поломљене гране дрвећа. Све _____ (изгледати) као неред у мојој соби.

Пробуди се, нешто се дешава... (перфекат/презент/футур/императив)

_____ (живети/презент) у сновима. Можда су они лепа и занимљиви, али _____ (не бити стваран/презент) јер у њима ти никада ниси ти, далеко си од истине, далеко од себе самог. Зато, _____ (пробудити се/императив)! _____ (осврнути се/императив) око себе и _____ (погледати/императив) све те људе! _____ (схватити/императив) да _____ нешто _____ (дешавати се/презент) и да можда неко други твоју судбину _____ (решавати/презент). _____ то _____ (не допустити/императив)! _____ (бити/императив) ти сам кројач своје судбине!

Да ли _____ (бити свестан/презент) тога да живот брзо _____ (пролазити/презент) и да _____ у њему _____ (дешавати се/презент) разне ствари, велике и мале, важне и мање важне? Свако _____ (моћи побећи/презент) у снове и маштајући _____ (очекивати/презент) да неко други _____ (променити/презент) свет око њега. Ти _____ да _____ (не бити) такав! _____ (не трошити/императив) своје време спавајући јер ако тако _____ (наставити/презент) _____ (преспавати/футур) младост, _____ (преспавати/футур) живот. _____ (волети/презент) ли живот? Ако га _____ (волети/презент), _____ (учинити/императив) нешто! _____ (не дозволити/императив) да ти сваки дан _____ (бити/презент) исти.

Ако _____ (загребати/презент) само мало дубље испод површине, мало ближе суштини живљења, _____ (схватити/футур) да су дани различити, ни слични један другом. Некада су сунчани и пуни светлости, а некада сиви и мрачни. Такав је и живот људи. У њему _____ (преплитати се/презент) срећни и тужни тренуци. Зато _____ (не спавати/императив)! _____ (отворити/императив) своје очи, _____ (закорачити/императив) храбро у стварност и _____ (проживети/императив) свој живот најбоље што _____ (моћи/презент). _____ (променити/императив) ствари око себе, _____ (променити/императив) себе самог јер нико друго то _____ (не моћи учинити). _____ (преузети/императив) одговорност за властиту будућност и своју судбину. Живот _____ (иде/презент) даље, дани _____ (пролазити/презент) брзо и на тебе нико _____ (не чекати/футур). Коса _____ ти _____ (оседети/футур), _____ (остарити/футур) и _____ (питати се/футур) шта _____ у међувремену _____ (радити/перфекат). _____ (спавати/перфекат), _____ (сањати/перфекат), _____ (седети/перфекат) на клупи прекрштених руку и _____ (чекати/перфекат) да нешто _____ (доћи/презент) само од себе или _____ (узети/перфекат) ствари у своје руке и _____ (зграбити/перфекат) све што ти _____ живот _____ (пружити/перфекат)? _____ (знати/императив), да сваки твој поступак, био добар или лош _____ (имати/презент) неку последицу. _____

_____ (не моћи очекивати/презент) нешто од свог живота, ако у њега претходно нешто _____ (не уложити/презент). Зато _____ (морати пробудити се /презент) на време и _____ (борити се/презент) за себе. Хајде, _____ (тргнути се/императив), _____ (отворити/императив) очи! _____ (видети/императив), нешто _____ (дешавати се/презент)! Природа _____ (будити се/презент), _____ (пробудити се/императив) и ти. _____ (узети/императив) ствари у своје руке, јер ти то _____ (моћи/презент). _____ (променити/императив) нешто!

Старији, мудри људи често _____ (казати/презент) да _____ добро _____ (не заносити се/презент) сновима и _____ (заборавити/презент) _____

(живети/презент) истинским животом. Само незрела деца _____
(моћи веровати/презент) у то да _____ ствари _____ (променити се/футур) саме од себе и исувише _____ детињасто _____ (очекивати/презент) од неког другог да _____ (решити/презент) твоје проблеме и твоју судбину. Зато, _____ (бити/императив) паметан и _____ (пробудити се/императив) док још _____ (имати/презент) времена и наде. _____ после да ти _____ (бити/императив) жао. _____ (не казати/императив) да _____ (не знати/перфекат) да _____ нешто (дешавати се/перфекат) и да _____ твоја судбина (решавати се/перфекат) док _____ ти чврсто _____ (спавати/перфекат).

БИОГРАФИЈЕ СРПСКИХ ПИСАЦА

_____ (родити се) 9. октобра 1892. у Долцу поред Травника, у тадашњој Аустроугарској. _____ (бити) српски и југословенски књижевник, а између два светска рата _____ (бити) у дипломатској служби Краљевине Југославије. Гимназију _____ (завршити) у Сарајеву, а словенску књижевност и историју _____ (студирати) на филозофским факултетима у Загребу, Бечу, Кракову и Грацу. Докторску дисертацију „Развој духовног живота у Босни под утицајем турске владавине” _____ (одбранити) у јуну 1924. године на Универзитету у Грацу. _____ (бити) писац снажне имагинације, а истовремено и изванредан познавалац историјских прилика старе Босне, о којој _____ најчешће _____ (писати). _____ (користити) народна предања, легенде, али и историјску грађу, а пре свега богатство своје маште и осећања за свет, _____ (створити) величанствену уметничку грађевину у књижевности 20. века. У свет књижевности _____ (ући) са песмама у прози (*У сумрак* и *Блага и добра месечина*, _____ (објавити) у „Босанској вили” 1911. године), преводима и критикама, а затим _____ (писати) приповетке и романе. Славу _____ (стећи) делом *Ex ponto* (1918), које _____ (написати) у време док _____ (бити) на робији због националистичких политичких активности у току Првог светског рата. Друга фаза његовог стваралаштва, која _____ (трајати) до Другог светског рата, _____ (обележити) његовим окретањем приповедачкој прози. По општем признању, у већини приповедака он _____ (наћи) себе, па та зрела фаза _____ (спадати) у уметнички најпродуктивније, са већином његових најцењенијих прича. _____ (не бити) склон књижевним експериментима који _____ (доминирати) у то доба, него _____ у класичној традицији реализма 19. века живим описима _____ (обликовати) своју визуру Босне као размеђа Истока и Запада, натопљену ирационализмом, верским анимозитетом и емоционалним ерупцијама. _____ (спадати) у ред наших најчитанијих писаца, а његова дела _____ (превести) готово на све светске језике. _____ (бити) члан Српске академије наука и уметности, а 1961. године _____ (добити) Нобелову награду за књижевност. _____ (умрети) 13. марта 1975. у Београду.

_____ (родити се) 8. октобра 1864. у Београду. _____ (бити) писац романа, драма, прича, есеја, путописа, један од највећих српских комедиографа и зачетник реторике у Србији; такође _____ (радити) као новинар и дипломата. Право име било му је Алкибијад Нуша; кад _____ (напунити) осамнаест година, законски _____ (променити) своје име у _____. Детињство _____ (провести) у Смедереву, где _____ (похађати) основну школу и прве две године гимназије. Затим _____ породица _____ (селити се) у Београд, где _____ он и _____ (матурирати). _____ (студирати) права у Грацу и Београду, а потом _____ (бити) у дипломатској служби у Солуну, Битољу, Скопљу и Приштини. _____ (бити) драматург

и управник Народног позоришта у Београду, Новом Саду, Скопљу и Сарајеву. _____ (учествовати) у српско-бугарском рату (1885), а у Првом светском рату _____ (прећи) са српском војском преко Албаније. Због сатиричне песме Два раба, _____ (објавити) 1887. у „Дневном листу”, _____ (осудити) на две године затвора. Песма _____ (исмевати) српску краљевину, а посебно краља Милана. Осим под својим именом, _____ (писати) и под псеудонимом Бен Акиба.

Он _____ иза себе _____ (оставити) импозантан књижевни опус. Одличан портретиста, даровит хумориста и сатиричар, са развијеним смислом за позоришну сцену и њене законе и изврстан познавалац средине, нарави и људи свога доба, у својим комедијама _____ (сликати) друштвене аномалије и негативне појаве у српском друштву с краја 19. и почетка 20. века. Његове комедије _____ између два светска рата _____ (бити) веома популарне и редовно _____ (налазити се) на репертоарима српских позоришта, у којима _____ и данас радо и често _____ (играти се). Он _____ 10. фебруара 1933. (изабран) за редовног члана Српске краљевске академије. _____ (умрети) 19. јануара 1938. у Београду.